

Kohti Helsingin kansallista kaupunkipuistoa!

Helsinki kasvaa vauhdilla ja kaupungin viheralueisiin sekä kulttuurimaisemiin kohdistuu lähes kaikkialla kovia rakentamispaineita. Lapsemme saattavat elää maailmassa, jossa 80% elää kaupungeissa. Rakennamme uusia liikkumisen ja asumisen muotoja – maailman toimivinta kaupunkia. Siinä vuosisatainen kulttuuriperintö ja kaupunkiluonto toimivat inspiraation ja terveyden lähteenä tiivistyvässä ja kasvavassa kaupungissa.

Maankäyttö ja rakennuslaissa määritelty **kansallinen kaupunkipuisto** säilyttää Helsingin arvokasta kulttuuri- ja luontoympäristöä laajana, eheänä kokonaisuutena, **kaupunkilaisten yhteisenä olohuoneena**. Se on osa kestävästä kaupunkisuunnittelusta ja rakentamista, jonka kehittämiseen ja hoitamiseen kaupunki sitoutuu.

Kaupunkipuisto kertoo **Helsingin ainutlaatuista tarinaa**, se on reitti läpi Helsingin luonnon ja kulttuurihistorian, sen merkitykset syvenevät yhdessä tekemällä ja se turvaa asukkaiden elämänlaatua.

Valtuusto hyväksyi yksimielisesti valtuustoaloitteen kansallisesta kaupunkipuistosta 22.2.2017

"Me allekirjoittaneet kaupunginvaltuutetut esitämme, että kaupunki käynnistää valmistelut vuoden 2016 aikana kansallisen kaupunkipuiston perustamisesta Helsinkiin. Perustamisselvityksessä kartoitetaan kansalliseksi kaupunkipuistoksi erityisten arvojen perusteella rajattavien kokonaisuuksien toteuttamisedellytykset ottaen huomioon alueiden nykyiset kaavat ja suojelupäätökset sekä kansallisen kaupunkipuiston arviointikriteerit..."

Valtuustoaloite:

Helsingin kansallisesta kaupunkipuistosta luodaan laaja merellinen ja mantereinen idästä länteen ja etelästä pohjoiseen ulottuva urbaani uuden ajan kaupunkipuisto. Sen ytimen muodostavat ekologisesti merkittävimmät vihersormet ja sekä valtakunnallisesti, maakunnallisesti ja paikallisesti arvokkaat kulttuuriympäristöt. Puistokokonaisuudessa saariston ja merenrantojen, Vantaanjoen ja kaupunkipurojen, puistojen ja luonnonmetsien sekä keskustakortteleiden ja esikaupunkien kulttuuriympäristöt muodostavat yhtenäisen verkoston.

Kaupunkipuistoaloitetta tukee 81 yhdistystä, niiden joukossa kaksi kolmannesta Helsingin kaupunginosayhdistyksistä sekä useita luontojärjestöjä ja tuhannet kaupunkilaiset.

Kansallinen kaupunkipuisto **perustamisselvitystyöstä tehtiin osallisuuspilotti!**

Kansallinen kaupunkipuisto Helsinkiin! on avoin kansalaisliike, jonka taustalla on hankkeen tukijayhteisöjen aktiiveja ympäri kaupunkia.

Ympäristöministeriössä on kehitetty kansallisen kaupunkipuiston kriteerit. Kansallisen kaupunkipuiston identifioimisessa ja arvioinnissa käytetään seuraavia kriteerejä:

1. Sisällön kriteeri

Kansallisen kaupunkipuiston tulee sisältää kaupunkiluonnon monimuotoisuuden säilyttämisen kannalta tärkeitä luonnonalueita, kansallisen historian tai kaupungin omien kehitysvaiheiden ymmärtämisen kannalta merkittäviä kulttuuriympäristöjä rakennuksineen sekä puistoarkkitehtonisesti tai esteettisesti merkittäviä puistoja ja viheralueita.

2. Laajuuden ja eheyden kriteeri

Kansallisen kaupunkipuiston tulee olla puisto- ja viherympäristönä riittävän laaja ja häiriötön sekä viherrakenteeltaan niin yhtenäinen, että sitä pitkin on mahdollisuus siirtyä kaupunginosasta toiseen.

3. Ekologisuuden ja jatkuvuuden kriteeri

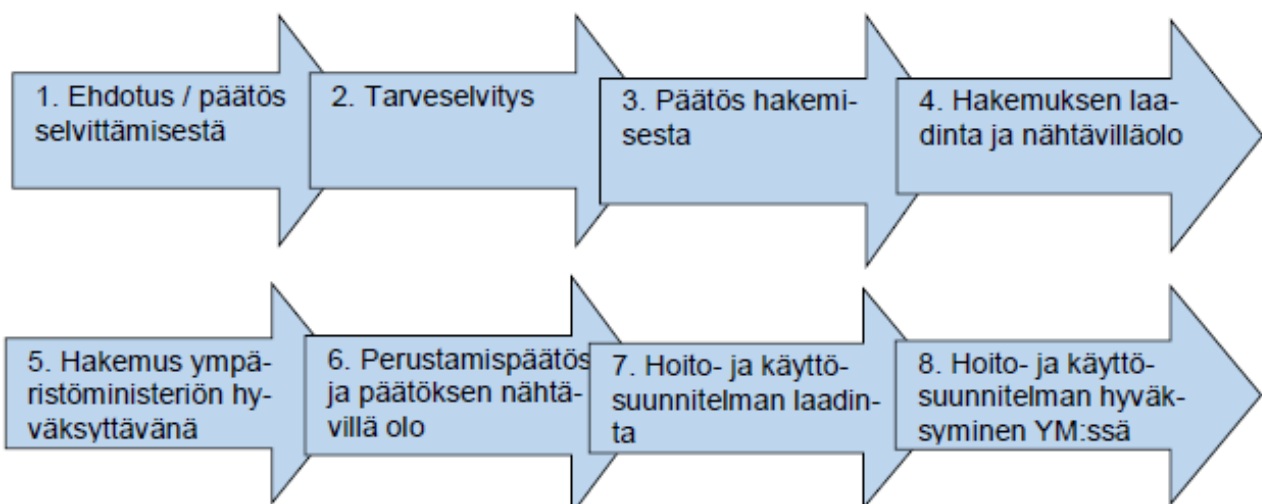
Ekologisessa mielessä on tärkeää, että alueelle muodostuu lajiston siirtymisen ja vuorovaikutuksen mahdollistavia ekologisia käytäviä ja että se on jatkuva eli liittyy välittömästi ilman selvää rajaa kaupungin ulkopuolisiin luonnonalueisiin tai sitä ympäröivään

4. Kaupunkikeskeisyyden kriteeri

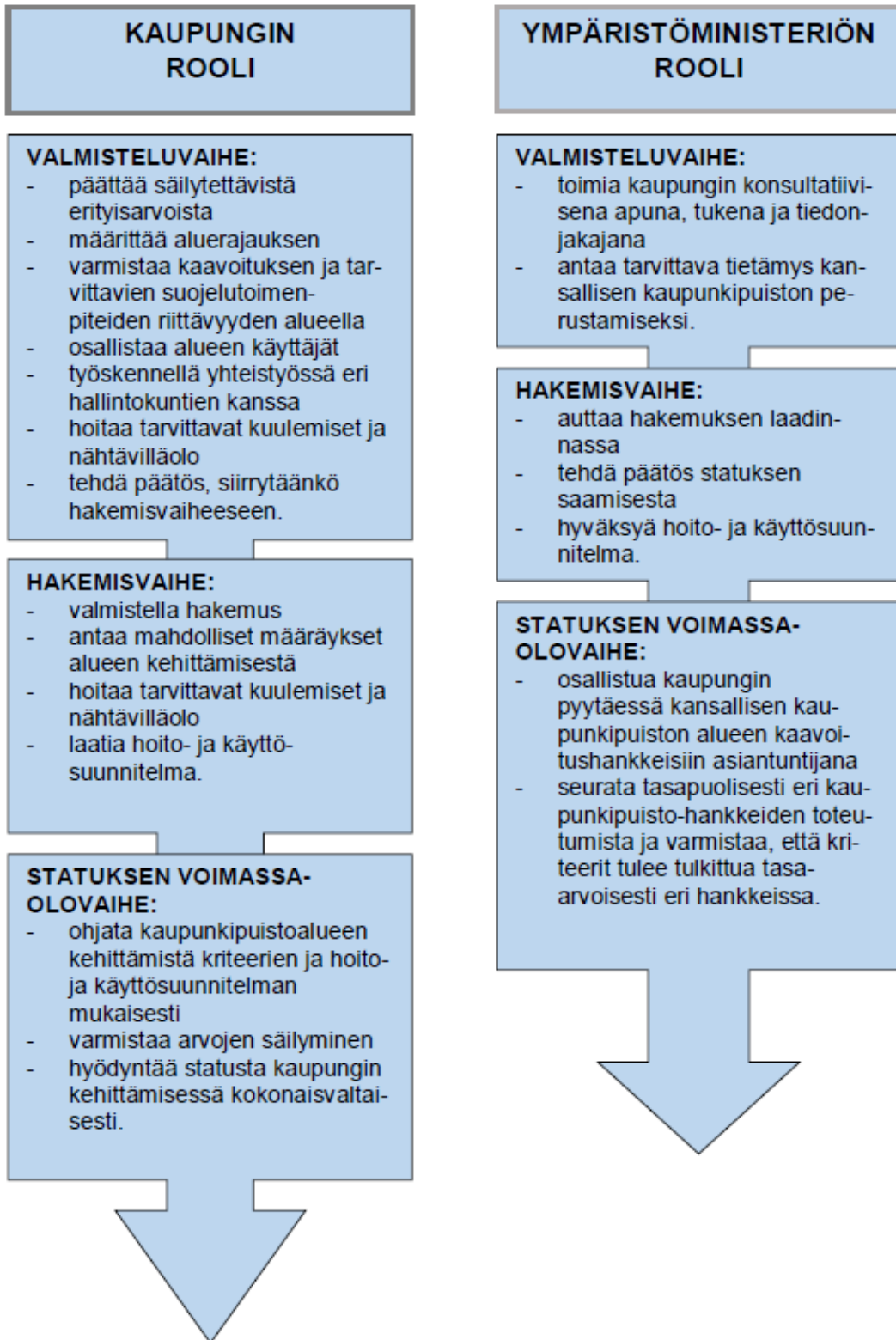
Kansallinen kaupunkipuisto on osa kaupunkirakennetta. Olennaista on, että se alkaa kaupungin ydinkeskustasta tai sen välittömästä läheisyydestä.

Kansallinen kaupunkipuisto Helsinkiin!-liike haluaa luoda laajan etelästä pohjoiseen ja idästä länteen ulottuvan verkostomaisen uuden ajan urbaanin Helsingin kansallisen kaupunkipuiston, jossa arvokkaat kulttuuri- ja luontoympäristöt saavat vahvemman suojeluaseman ja arvonnousun.

Kaupunkipuiston valmistelu etenee kaaviossa esitetyllä tavalla:

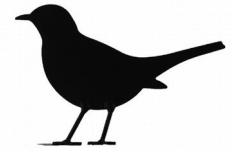
Kaupungin ja ympäristöministeriön roolit kansallisen kaupunkipuiston valmisteluprosessissa.

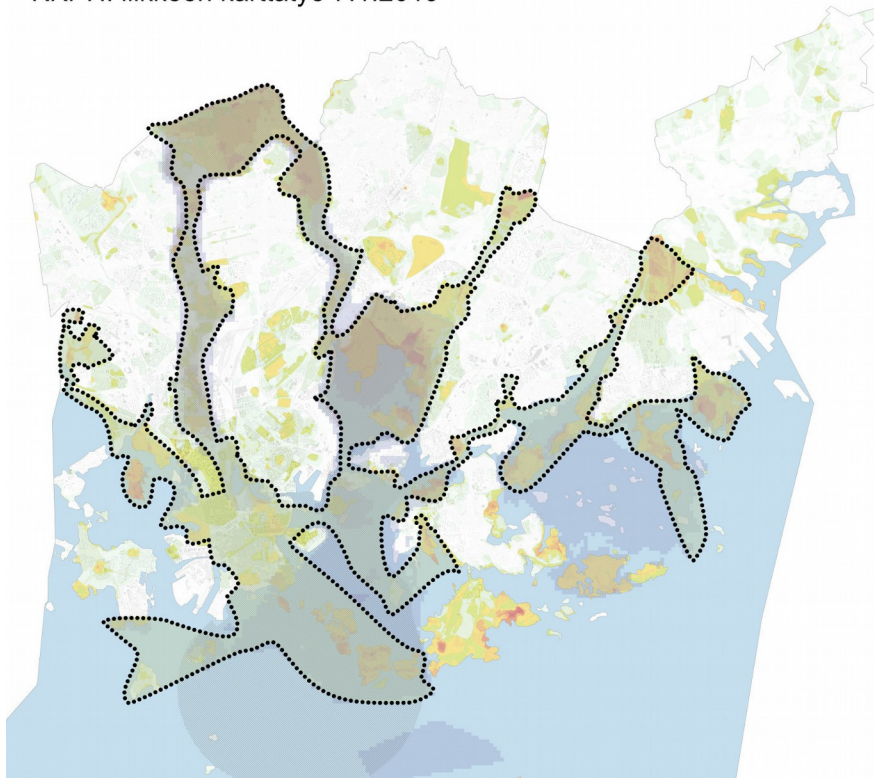
Hakemuksen kansallisesta kaupunkipuistosta tekee Helsingin kaupunki ja päätöksen ympäristöministeriö.

Lautakuntien ja asukkaiden osallistuminen jatkotyöhön on välttämätöntä. Pidämme tärkeänä, että helsinkiläisiä järjestöjä kuullaan Helsingin kansallisen kaupunkipuiston esiselvityksestä.

Helsinki National Urban Park tulee olemaan loistava brändi ja osa dynaamista kaupunkikehitystä kasvavassa kaupungissa.

KKPH! liikkeen karttatyö 7.1.2019

Jatkotyössä karttaan täydennettävät alue- ja asiakokonaisuudet

Helsingin kansallisen kaupunkipuiston tarkastelualueen rajauksista ja osa-alueiden määrittämisestä ohjaa Stadin Stoori. Koska tarinan koostaminen on kesken, alustavan tarkastelualueen rajauksien tulee täydentyä tarinan mukaisesti myös Helsingin kasvutarinan osalta.

Valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaiden lähiökokonaisuuksien liittäminen mukaan kartan tarkastelualueeseen selvitetään jatkovalmisteluvaiheessa. Kaupungin keskustan alueella kartta on vain viitteellinen eli rajaus suoritetaan kokonaisuudessaan myöhemmin kaupunginmuseon tekemän yksityiskohtaisen arvioinnin mukaisesti.

Merialueen ja saariston osalta rajauksista tarkennetaan ja laajennetaan siniyhteyksien osalta jatkotyössä kaupungin uutta merellistä strategiaa toteuttaen ja kehittäen. Helsingin luontoekosysteemiin oleellisena osana kuuluvat purot sekä pintavesien näkökulma tarkentuvat kartalle jatkovalmistelussa. Puhkaan veden ja hulevesien huollon merkitys on työn aikana noussut esille erityisesti kestävästä tulevaisuuden tekijänä.

Poikittaisen läänsisuuntaisten viheryhteyksien vahvistaminen tulee olla erityisen huomion kohteena tarkastelualueen jatkotyössä. Erityisesti tämä on haasteena koillisissa ja itäisissä kaupunginosissa. Jatkossa tulisi tutkia yhteyksien parantamista myös muutos- ja laajentumisalueina. Kartan esittämä Helsingin kansallisen kaupunkipuiston rajaus mahdollistaa viheryhteydet naapurikuntien arvokkaille luontoalueille ja siten myös puiston mahdollisen laajentamisen tulevaisuudessa.

Asukaskyselyn rajausta kansalliseksi kaupunkipuistoksi (vastaukset 100 m ruudussa)

- 41 - 50
- 31 - 40
- 21 - 30
- 11 - 20
- 1 - 10

Keskuspuiston ja Helsingipuiston rajaukset

Arvoalueet

Ekologia/luontoarvot

Luonnonsuojelualueet

Luonnonsuojeluohjelma 2015-2024

Natura-alueet

Suojellut luontotyypit

Arvokkaat kasvikohteet

Arvokkaat lintukohteet

Tärkeät lepäkohteet

Arvokkaat geologiset kohteet

Tärkeät metsä- ja sammakoeläinalueet

Käspäkohteet

Metsäkohteet

Lammet

Lähteet

Kulttuuriarvot

Perinnemaisemat

Maa- ja ympäristökohteet

Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt

Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet

Maakunnallisesti arvokkaat kulttuuriympäristöt

Kulttuurihistoriallisesti, rakennustaideteollisesti ja maisemakulttuurin kannalta merkittävät alueet

Asemakaavassa suojeltu tai säilytettävä alue

Muinaisjäännökset

Päällekkäisten arvoalueiden määrä

- 10
- 9
- 8
- 7
- 6
- 5
- 4
- 3
- 2
- 1

0 2,5 5 km

Aineistot: KYMP, Luontotoimintajärjestelmä, KKP-kysely

Helsingistä kansainvälinen luontometropoli!

Kansallisella kaupunkipuistolla luodaan Helsingin merellisten kaupunginosien, Vantaanjokivarren luonto- ja kulttuuriympäristöjen, kaupunkipurojen, eri aikakausia edustavien rakennettujen arvoympäristöjen sekä kaupunkimetsien kokonaisuus tuleville sukupolville kasvavan ja tiivistyvän kaupungin rinnalle.

Kansallista kaupunkipuistoa voidaan hyödyntää kaupungin strategian monissa tärkeissä osaluissa pitkäjänteisesti ja kestävästi.

Kansallinen kaupunkipuisto luo edellytyksiä kaupungin brändin vahvistamiseen ja markkinointiin. Se lisää kaupunginosien ja liiketoimintaympäristöjen elinvoimaisuutta ja kaupungin viehätystä ainutlaatuisena turistikohteena. Kaupunkipuisto nostaa Helsingin ainutlaatuiset luonto- ja kulttuuriympäristöt asukkaiden ja vierailijoiden tietoisuuteen uudella tavalla. Näin syntyy luontevaa yhteisöllisyyttä, joka ehkäisee segregatiota ja auttaa nykyisten ja tulevien helsinkiläisten juurtumista kotikaupunkiinsa. Ehdotamme, että varsinainen perustamisselvitys tehdään riittävän laajalla alueella. Yhtenäiset viheralueet ovat tärkeitä hyvinvointivaikutusten tuottamisessa. Luonnon virkistyskäytön hyödyt syntyvät säännöllisen ja toistuvan käytön kautta. Lähiluonto tukee lasten, nuorten ja ikääntyvän väestön terveyttä ja hyvinvointia. Kaupunkipuiston osien tulee olla kaikkien helsinkiläisten ja vierailijoiden helposti saavutettavissa ja osa arjen lähiympäristöä.

Maankäyttö ja rakennuslaki 5.2.1999/132 68§

Kansallinen kaupunkipuisto voidaan perustaa

- * kaupunkimaiseen ympäristöön kuuluvan alueen
- * kulttuuri- ja luonnonmaiseman kauneuden,
- * luonnon monimuotoisuuden,
- * historiallisten ominaispiirteiden tai siihen liittyvien kaupunkikuvallisten, sosiaalisten, virkistysellisten tai muiden erityisten arvojen säilyttämiseksi ja hoitamiseksi. (30.12.2008 /1129)

www.kaupunkipuisto.fi

kansallinen kaupunkipuisto Helsinkiin!